

REKTOR

ju.remissvar@regeringskansliet.se

2024-11-11

Dnr C2024/613

Cc: ju.L5@regeringskansliet.se

Remiss av SOU 2024:39 Skärpta regler om ungdomsövervakning och straffreduktion för unga, Ju2024/01476

Karlstads universitet har anmodats att yttra sig i rubricerade remiss och vill anföra följande.

Sammanfattande slutsats

Karlstads universitet instämmer i allt väsentligt i de bedömningar och slutsatser som anförs av Utredningen om skärpta regler för unga lagöverträdare (Utredningen) när det gäller ungdomsövervakning och införandet av den nya påföljden utvidgad ungdomsövervakning. Vad avser Utredningens förslag angående den s.k. ungdomsreduktionen finner Karlstads universitet dock anledning att ifrågasätta vissa av de överväganden som görs och instämma i de särskilda yttranden som givits av experterna Axel Holmgren, Tomas Lindgren och Magdalena Wikstrand Danelius. Karlstads universitet ser anledning att kortfattat poängtera följande.

Utredningens uppdrag

Utredningen har haft i uppdrag (dir. 2023:112) att överväga och föreslå ändringar av den straffrättsliga särbehandlingen av unga lagöverträdare. I uppdraget har ingått bl.a. att lämna förslag som innebär att den s.k. ungdomsreduktionen för lagöverträdare i åldersgruppen 18–20 helt avskaffas samt att se över hur ungdomsreduktionen för unga lagöverträdare i åldersgruppen 15–17 kan ges minskad betydelse. Själva grundförutsättningen om det finns anledning att se över den s.k. ungdomsreduktionen för lagöverträdare i nämnda åldersintervall har alltså inte ingått i Utredningens uppdrag. Karlstads universitet ifrågasätter uppdragets snäva utformning. Begränsningen äventyrar såväl Utredningens som remissinstansernas möjligheter att ge frågan om den s.k. ungdomsreduktionen den allsidiga genomlysning den förtjänar.

Ungdomsreduktion i åldrarna 15–17 år

Karlstads universitet instämmer i Utredningens uppfattning att det kan finnas skäl att domstolarna gör en mer nyanserad bedömning av den s.k. ungdomsreduktionen än vad som för närvarande görs varvid kan beaktas såväl försvårande som förmildrande inslag. Karlstads universitet delar också Utredningens uppfattning att det också framgent finns anledning – i syfte att främja en enhetlig rättstillämpning – att utgå från en schematisk modell baserad på lagöverträdarens ålder. Karlstads universitet delar dock inte uppfattningen att utgångspunkten för ungdomsreduktionen på ett så markant sätt – i skärpande riktning – ska skilja sig från vad som gäller idag. De argument som Utredningen anför till stöd för den närmast drakoniska ökningen av straffmättningsvärdet övertygar inte. Snarare finns risk för när det gäller arbetet med att motverka ungas brottslighet och i det brottsförebyggande arbetet, som Utredningen

själv får uppfattas antyda, att en minskad ungdomsreduktion kan leda till att ännu yngre personer dras in i kriminalitet.

Ungdomsreduktionsutredningen

Karlstads universitet vill i sammanhanget avslutningsvis understryka att det inte var länge sedan Ungdomsreduktionsutredningen drog slutsatsen att det inte finns stöd, varken empiriskt eller erfarenhetsbaserat, för skärpta påföljder för unga lagöverträdare i åldern 15–20 år (se SOU 2018:85 s. 15 och 199).

Detta yttrande lämnas av rektor Jerker Moodysson efter föredragning från Jack Ågren, professor vid Handelshögskolan. Anne-Christine Larsson Ljung, universitetsdirektör, och Viktor Strömwall, studentkårens ordförande, har varit med om den slutliga handläggningen.

Jerker Moodysson

Jack Ågren